

Briselē, 14.7.2014.
COM(2014) 460 final

KOMISIJAS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI

**par to, ka tiek piemērota Padomes 2009. gada 25. jūnija Regula (EK) Nr. 723/2009 par
Kopienas tiesisko regulējumu, ko piemēro Eiropas pētniecības infrastruktūras
konsorcijam (ERIC)**

1. IEVADS

Padomes Regula (EK) Nr. 723/2009 par Kopienas tiesisko regulējumu, ko piemēro Eiropas pētniecības infrastruktūras konsorciem¹ (turpmāk “*ERIC* regula”), tika pieņemta ar mērķi veicināt lielas Eiropas pētniecības infrastruktūras izveidi un darbību vairākās dalībvalstīs un asociētajās valstīs, nodrošinot jaunu tiesību instrumentu — Eiropas pētniecības infrastruktūras konsorciju (*ERIC*).

Ar *ERIC* regulu tika risināta viena no galvenajām problēmām, kas papildus resursu nepietiekamībai un tehnisko un organizatorisko jautājumu sarežģītībai tika konstatēta saistībā ar jaunu Eiropas pētniecības infrastruktūras izveidi, proti, tāda atbilstoša tiesiskā regulējuma trūkums, ko pieņēmušas visas valstis un kas ļauj veidot piemērotu partnerību ar partneriem no dažādām valstīm.

ERIC regulas mērķis bija arī paātrināt Eiropas pētniecības infrastruktūras izveidi, izvairoties no atkārtotām sarunām par katru projektu un tādējādi ietaupot laiku, analizēt un apspriest šādām starptautiskām pētniecības organizācijām piemērotāko juridisko formu ar attiecīgajām priekšrocībām un trūkumiem, kā arī ietaupīto laiku, izvairoties no diskusijām katras valsts parlamentā par vajadzīgā starptautiskā nolīguma apstiprināšanu, ja *ERIC* regulā paredzētā regulējuma nebūtu.

ERIC regulai bija jāatbilst Eiropas politiskajam mērķim par Eiropas pētniecības telpas izveidi, lai varētu risināt aktuālās problēmas (tādas kā pētniecības internacionalizācija, kritiskās masas sasniegšana, izkliedēto objektu izveide un atsaucis modeļu veidošana). Tai bija arī jāveicina ES identitātes veidošana uz vadošo zinātnisko iestāžu pamata, lai starptautiskā līmenī uzlabotu Eiropas Savienības pozitīvo tēlu, radot vienu tiesību subjektu, kurā starptautiskie partneri var kļūt par dalībniekiem vai ar kuru tie var vienoties par sadarbību un iespējamo partnerību.

2013. gada decembrī *ERIC* regula tika grozīta², lai labāk atspoguļotu asociēto valstu iemaksas *ERIC*, nodrošinot, ka to statuss *ERIC* pārvaldes struktūrās balsošanas tiesību ziņā ir līdzvērtīgāks dalībvalstīm, ņemot vērā *ERIC* iespējamo uzņemšanu asociētajās valstīs, kā rezultātā asociēto valstu līdzdalība *ERIC* palielinātos. Šādas prasības tika izvirzītas arī saistībā ar 2010. gada *ESFRI* ceļvedi iekļauto trīs *ERIC* iespējamo uzņemšanu Norvēģijā³.

Šo ziņojumu sagatavoja Komisija saskaņā ar *ERIC* regulas 19. pantu, kurā paredzēts, ka ne vēlāk kā 2014. gada 27. jūlijā Komisija iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei ziņojumu par regulas piemērošanu un attiecīgā gadījumā pievieno tam priekšlikumus par grozījumiem.

2. *ERIC* JURIDISKĀS IEZĪMES

Pamatojoties uz Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 187. pantu, *ERIC* regula nodrošina vienotu tiesisko regulējumu, papildinot valstu un starpvaldību tiesiskās un regulatīvās shēmas, kas attiecas uz transnacionālas pētniecības infrastruktūras izveidi. Tā ir viens no tiesību instrumentiem, kas līdz šim ir pieņemti Eiropas pētniecības telpas atbalstam.

¹ OV L 206, 8.8.2009., 1. lpp.

² OV L 326, 6.12.2013., 1. lpp.

³ Tie ir šādi: Eiropas sociālo zinātņu datu arhīvu konsorcijs (*CESSDA*), Svalbāras Integrētā Arktikas zemes novērošanas sistēma (*SIOS*) un Eiropas oglekļa dioksīda uztveršanas un uzglabāšanas laboratorijas infrastruktūra (*ECCSEL*).

Saskaņā ar *ERIC* regulu *ERIC* ir tiesību subjekts, kam ir juridiskas personas statuss un visās dalībvalstīs atzīta pilna tiesībspēja un rīcībspēja. Tā dalībnieku vidū ir jābūt vismaz trim valstīm — vienai dalībvalstij un vēl divām valstīm, kas ir vai nu dalībvalstis, vai asociētās valstis. Par tā dalībniekiem var kļūt dalībvalstis, asociētās valstis, trešās valstis, kas nav asociētās valstis, un starpvaldību organizācijas. Tās dod kopīgu ieguldījumu *ERIC* mērķu sasniegšanā, kas, pirmkārt, ir Eiropas nozīmes pētniecības infrastruktūras izveide un darbība. Dalībvalstis, asociētās valstis, trešās valstis, kas nav asociētās valstis, un starpvaldību organizācijas var darboties arī kā novērotājas bez balsošanas tiesībām.

ERIC iekšējā struktūra ir elastīga, ļaujot dalībniekiem statūtos noteikt savas tiesības un pienākumus, struktūras un to kompetenci un citas iekšējās vienošanās. *ERIC* regulā paredzēts, ka dalībvalstīm un asociētajām valstīm kopā ir balsu vairākums dalībnieku kopsapulcē, lai gan saskaņā ar priekšlikumiem par dalībvalstī uzņemtā *ERIC* statūtu grozīšanu ir vajadzīga dalībvalstu — *ERIC* dalībnieku — vairākuma piekrišana. Dalībnieku atbildība par *ERIC* parādiem var būt ierobežota, nepārsniedzot to attiecīgās iemaksas, tomēr statūtos tiek pieļauta iespēja šo kārtību grozīt. Piemērojamie tiesību akti ir Savienības tiesību akti, juridiskās adreses valsts tiesību akti vai tās valsts tiesību akti, kurā notiek darbība attiecībā uz noteiktiem administratīviem, drošības un tehniskiem jautājumiem. Statūtiem un to īstenošanas noteikumiem ir jābūt saskaņā ar piemērojamajiem tiesību aktiem.

ERIC tiek uzskatīts par starptautisku struktūru vai organizāciju tādā nozīmē, kā paredzēts direktīvās par pievienotās vērtības nodokli un akcīzes nodokli, bet, lai to atbrīvotu no PVN un akcīzes nodokļa, uzņēmējai dalībvalstij *ERIC* par tādu ir jāatzīst. Tā kā *ERIC* tiek uzskatīts par starptautisku organizāciju arī direktīvas par publisko iepirkumu nozīmē, to var atbrīvot no iepirkuma procedūrām, un tā vietā tas var pieņemt savus iepirkuma noteikumus.

ERIC izveido ar lēmumu, ko pieņem Komisija, kas rīkojas uz Padomes piešķirto īstenošanas pilnvaru pamata. Komisija rīkojas, pamatojoties uz pieteikumu, ko iesniedz tās dalībvalstis, valstis un starpvaldību organizācijas, kuras vēlas kļūt par *ERIC* dibinātājiem. Komisijas lēmuma pieņemšanas procedūra ietver neatkarīgu ekspertu veiktu novērtējumu, jo īpaši *ERIC* plānoto darbību jomā. Komisija lūdz arī atzinumu no *ERIC* regulas 20. pantā paredzētās komitejas (*ERIC* komitejas), kuru veido pārstāvji no visām dalībvalstīm un asociētajām valstīm.

3. *ERIC* REGULAS ĪSTENOŠANA

Kopš *ERIC* regulas pieņemšanas ir izveidoti septiņi *ERIC*. 2011. gada martā tika izveidots *SHARE-ERIC* (Pētījums par veselību, novecošanu un pensionēšanos Eiropā)⁴, kura pirmā uzņēmējvalsts bija Nīderlande, bet kopš 2014. gada tā ir Vācija; dalībnieki ir Austrija, Beļģija, Čehija, Grieķija, Izraēla, Itālija, Slovēnija un Nīderlande, bet novērotāja — Šveice. 2012. gada februārī tika izveidots *CLARIN ERIC* (Vienota valodas resursu un tehnoloģiju infrastruktūra)⁵ ar Nīderlandi uzņēmējvalsts statusā un šādiem dalībniekiem: Čehija, Dānija, Vācija, Igaunija un Holandiešu valodas savienība. 2013. gada novembrī tika izveidoti četri *ERIC*: *EATRIS ERIC* (Eiropas perspektīvās praktiskās izpētes infrastruktūra medicīnā)⁶, kura uzņēmējvalsts ir Nīderlande, dalībnieki ir Čehija, Dānija, Igaunija, Itālija un Somija, bet novērotāji — Francija un Spānija; *ESS ERIC* (Eiropas sociālais

⁴ OV L 71, 18.3.2011., 20. lpp.

⁵ OV L 64, 3.3.2012., 13. lpp.

⁶ OV L 298, 8.11.2013., 38. lpp.

pētījums)⁷, kura uzņēmējvalsts ir Apvienotā Karaliste, dalībnieki ir Beļģija, Čehija, Vācija, Igaunija, Īrija, Lietuva, Nīderlande, Austrija, Polija, Portugāle, Slovēnija un Zviedrija, bet novērotāji — Norvēģija un Šveice; *BBMRI-ERIC* (Biobanku un biomolekulāro resursu pētniecības infrastruktūra)⁸, kura uzņēmējvalsts ir Austrija, dalībnieki ir Beļģija, Čehija, Vācija, Igaunija, Francija, Grieķija, Itālija, Malta, Nīderlande, Somija un Zviedrija, bet novērotāji — Norvēģija, Polija, Šveice un Turcija; *ECRIN-ERIC* (Eiropas klīniskās pētniecības infrastruktūras tīkls)⁹, kura uzņēmējvalsts ir Francija, bet dalībnieki — Vācija, Spānija, Itālija un Portugāle.

Visbeidzot, 2014. gada maijā tika izveidots *Euro-Argo ERIC*¹⁰, kura uzņēmējvalsts ir Francija, dalībnieki ir Vācija, Grieķija, Itālija, Nīderlande, Somija un Apvienotā Karaliste, bet novērotāji — Polija un Norvēģija.

Visi septiņi iepriekš minētie *ERIC* tika iekļauti Eiropas Pētniecības infrastruktūras stratēģijas foruma (*ESFRI*) apstiprinātajos ceļvežos. Divi *ERIC* (*SHARE-ERIC* un *ESS ERIC*) tika izveidoti ar mērķi plānot, izstrādāt un veikt Eiropas mēroga pētījumus. Pārējie pieci *ERIC* tika izveidoti ar mērķi izstrādāt un ieviest izkliedētu infrastruktūru bioloģijas un medicīnas, vides, sociālo un humanitāro zinātņu jomā.

ERIC juridisko struktūru izmanto dažādu veidu — vienkopus izvietotas vai izkliedētas — infrastruktūras izveidei un darbībai. Izkliedēta infrastruktūra var būt infrastruktūra, kuras objekti ir izvietoti dažādās vietās, bet tos vada viens tiesību subjekts, un infrastruktūra, kura izveidota kā centrālais mezgls, kas koordinē izkliedētu objektu darbību, bet šie objekti var saglabāt savu juridiskās personas statusu.

ERIC regula ir tieši piemērojama dalībvalstīs, un tā nav jātransponē. Tomēr dalībvalstīm bija jāpieņem atbilstoši pasākumi un procedūras, lai varētu uzņemt *ERIC* vai kļūt par tā dalībniecēm. *ERIC* izveidei saskaņā ar *ERIC* regulu cita starpā ir vajadzīga uzņēmējas dalībvalsts deklarācija, ar ko *ERIC* tiek atzīts par starptautisku struktūru PVN direktīvas nozīmē vai starptautisku organizāciju Direktīvas 2008/118/EK nozīmē, lai to varētu atbrīvot no PVN un/vai akcīzes nodokļa. Lai izpildītu šīs prasības, vairumam dalībvalstu bija vajadzīgi vairāki gadi, izņemot Nīderlandi, kura jau 2010. gadā bija ieviesusi iekšējās procedūras, kas ļāva tai kļūt par *ERIC* uzņēmējvalsti. Tas bija tāpēc, ka jaunā juridiskā struktūra bija jāasimilē valstu regulatīvajās un administratīvajās sistēmās un gan Komisijas dienestiem, gan arī iesaistītajām dalībvalstīm bija jāatrisina daudzi praktiski jautājumi, pirms valstu regulatīvajās un administratīvajās sistēmās bija iespējams izveidot *ERIC* un uzsākt to darbību.

Savukārt asociētajām valstīm vai trešām valstīm, kurām *ERIC* regula nav tieši piemērojama, ir jāiesniedz saistoša deklarācija, atzīstot *ERIC* kā juridiskas personas statusu un privilēģijas, lai, iespējams, varētu uzņemt (asociēto valstu gadījumā) konkrētu *ERIC* vai kļūt par tā dalībnieku.

Piecus gadus pēc *ERIC* regulas pieņemšanas vairums dalībvalstu un dažas asociētās valstis ir veikušas vajadzīgos pasākumus, lai varētu kļūt par *ERIC* uzņēmējvalstīm vai dalībniecēm. Šo pozitīvo tendenci apliecina arī tas, ka aptuveni 20 no visiem 48 projektiem, kas iekļauti 2010. gada *ESFRI* ceļvedī, pētniecības infrastruktūras izveidei izmanto vai plāno izmantot *ERIC*. Turklāt Komisija ir saņēmusi divus *ERIC*

⁷ OV L 320, 30.11.2013., 44. lpp.

⁸ OV L 320, 30.11.2013., 63. lpp.

⁹ OV L 324, 5.12.2013., 8. lpp.

¹⁰ OV L 136, 9.6.2014., 35. lpp.

pieteikumus tādas Eiropas pētniecības infrastruktūras izveidei, kas nav iekļauta *ESFRI* ceļvedī: Centrāleiropas pētniecības infrastruktūras konsorcijs (*CERIC-ERIC*), kura uzņēmējvalsts būs Itālija, un Apvienotais lielas bāzes interferometrijas (*VLBI*) institūts (*JIV-ERIC*), kura uzņēmējvalsts būs Nīderlande.

Liela nozīme *ERIC* regulas īstenošanas veicināšanā ir bijusi administratīvajiem un procedūras pasākumiem, kurus veikušas dalībvalstu un asociēto valstu kompetentās iestādes, informācijas apmaiņai *ERIC* komitejas regulārajās sanāksmēs un skaidrojumiem, ko snieguši dažādi Komisijas dienesti, atbildot uz dalībvalstu un asociēto valstu pārstāvju uzdotajiem jautājumiem.

Komisija sagaida, ka līdz 2015. gada beigām tiks izveidoti ap 15 *ERIC*.

4. *ERIC* REGULAS ĪSTENOŠANAS PROBLĒMAS

ERIC regula tika pieņemta un tiek īstenota laikā, kad dalībvalstis un asociētās valstis veic budžeta ierobežošanas pasākumus, lai samazinātu valsts budžeta deficītu. Tāpēc pienācīgas Eiropas nozīmes pētniecības infrastruktūras izveidei un darbībai vajadzīgā resursu apvienošana ilgtermiņā ir liela problēma, kas vēl jo sarežģītāka kļūst tāpēc, ka atšķiras atsevišķu iesaistīto dalībvalstu un asociēto valstu budžeta lēmumu pieņemšanas procedūru termiņi. Tādējādi sagatavošanās laiks, kas vajadzīgs, lai izpildītu pētniecības infrastruktūras izveides minimālā finansējuma prasības, ir diezgan ilgs. Šis jautājums attiecas nevis konkrēti uz *ERIC* instrumentu, bet gan uz visu Eiropas pētniecības infrastruktūru. Īstenošanas procesu ievērojami paātrinātu labāka sinhronizācija, lielāka pārredzamība un saskaņošana starp dalībvalstīm, asociētajām valstīm un trešām valstīm, kas iesaistītas pētniecības infrastruktūras īstenošanas sagatavošanas darbā.

Nosacījums, ka *ERIC* izveidei var pieteikties tikai valstis un starpvaldību organizācijas, sarežģī to zinātnes aprindu situāciju, kas gatavojas pētniecības infrastruktūras izveidei un īstenošanai, jo ministrijas vai ministriju pilnvarotās finansēšanas aģentūras parasti nav iesaistītas šajā procesā no paša sākuma, kad tiek gatavoti *ERIC* pieteikumi. Tas arī izraisa diskusijas starp iespējamajiem *ERIC* partneriem, piemēram, par saistību starp iemaksām un balsošanas tiesībām, ko iesaistītās zinātnes aprindas interpretē atšķirīgi. Ministriju un finansēšanas aģentūru pārstāvju iesaistīšana Eiropas pētniecības infrastruktūras izveides sagatavošanas darba pašā sākumā varētu palīdzēt izvairīties no nevajadzīgas kavēšanās sagatavošanas darba vēlākos posmos, kad pirms oficiāla *ERIC* pieteikuma iesniegšanas jāpieņem lēmumi par vietu un par partneru finanšu iemaksām un saistībām.

Turklāt, ņemot vērā daudzu Eiropas pētniecības infrastruktūras objektu transversālo raksturu, lēmumu pieņemšanas process starp šo infrastruktūras objektu partneriem daudzos gadījumos ir vēl sarežģītāks, jo ir jāiesaista vairākas ministrijas un finansēšanas aģentūras, piemēram, veselības aprūpes, pētniecības, jūrniecības, vides un enerģētikas jomā.

ERIC regulā paredzētie noteikumi attiecībā uz PVN, akcīzes nodokli un iepirkumu nozīmē to, ka attiecīgajās dalībvalstīs, asociētajās valstīs un trešās valstīs *ERIC* pieteikumu sagatavošanā un apstiprināšanā bija jāiesaista vairākas ministrijas, tostarp finanšu un ārlietu jomā, un tas šo situāciju sarežģīja vēl vairāk un radīja nepieciešamību apstiprināšanas procesa atvieglošanai izveidot atbilstošas iekšējās procedūras. Visu septiņu *ERIC* izveidē gūtā pieredze rāda, ka aizvien vairāk dalībvalstu un asociēto valstu sāk apzināties šo sarežģītību un ir ieviesušas iekšējās

lēmumu pieņemšanas procedūras, kuru mērķis ir organizēt un paātrināt iekšējo apstiprināšanas procesu.

Visbeidzot, *ERIC* pirmo reizi būs tiesības iesniegt priekšlikumus un piedalīties uzaicinājumos iesniegt priekšlikumus programmas “Apvārsnis 2020” ietvaros. Arī pētniecības infrastruktūras darba programmā ir minēts iespējamais atbalsts *ERIC* un *ESFRI* pētniecības infrastruktūrai. Komisija sagaida, ka šādai infrastruktūrai varētu būt liela nozīme datu pārvaldībā un ar dažām tematiskajām jomām saistītajās kopās, piemēram, veselības un vides pētniecībā.

5. KOMISIJAS DIENESTU LOMA

Komisijas dienesti ir veicinājuši *ERIC* regulas īstenošanas procesu, organizējot un vadot *ERIC* komitejas sanāksmes, kas notiek trīs līdz četras reizes gadā. Papildus atzinuma sniegšanai par oficiālajiem *ERIC* pieteikumiem saskaņā ar *ERIC* regulu šo sanāksmju mērķis ir sniegt un apmainīties ar informāciju par aktuālajiem *ERIC* pieteikumiem un iekšējiem pasākumiem, ko ieviesušas dalībvalstis un asociētās valstis attiecībā uz lēmumu pieņemšanu par dalību *ERIC*. Turklāt nākamo Eiropas pētniecības infrastruktūras objektu pārstāvji, kuri drīzumā grasās gatavot *ERIC* pieteikumus, sniedz attiecīgas prezentācijas, lai visām dalībvalstīm un asociētajām valstīm būtu informācija par termiņiem, sagaidāmo finansējuma apmēru, pakalpojumiem un citām darbībām, kas jāizstrādā, kā arī iespējām piedalīties *ERIC* pieteikumu sagatavošanā un iesniegšanā.

2010. gadā Komisija publicēja praktiskas pamatnostādnes, kas sniedz potenciālajiem pretendentiem praktisku informāciju par to, kā iesniegt pieteikumu *ERIC* izveidei, un komentārus par *ERIC* regulas pantiem, kuri attiecas uz juridiskiem aspektiem. Šo pamatnostādņu atjaunināta versija, kurā būs ņemta vērā līdzšinējā pieredze, tiks publicēta 2014. gadā.

Komisijas dienesti ir snieguši skaidrojumus par plašu jautājumu loku, ko par *ERIC* regulas noteikumiem uzdevušas dalībvalstis, asociētās valstis un pētniecības infrastruktūru pārstāvji, kas gatavojās iesniegt *ERIC* pieteikumu. Šie jautājumi cita starpā bija par *ERIC* juridisko statusu, to, vai *ERIC* galvenais mērķis var būt kodolpētniecība, par dalībnieku atbildību, piemērojamiem tiesību aktiem, jo īpaši attiecībā uz izkliegtu infrastruktūru ar mezgliem un personālu dažādās valstīs, kā arī par *ERIC* likvidēšanu un valsts tiesas lomu.

2013. gadā Komisijas dienesti izstrādāja standarta deklarāciju, ar ko trešās valstis un starpvaldību organizācijas atzīst *ERIC*, tādējādi precizējot un vienkāršojot procesu, kā šīs valstis var kļūt par *ERIC* uzņēmējvalstīm vai dalībniecēm.

Balstoties uz pieredzi, kas gūta pirmo *ERIC* pieteikumu iesniegšanas procesā, Komisijas dienesti 2013. gadā izstrādāja arī darba dokumentu ar *ERIC* standarta noteikumu paraugiem, lai atvieglotu pretendentiem noteikumu izstrādi un izveidotu saskaņotāku noteikumu kopumu attiecībā uz *ERIC*, vienlaikus saglabājot vajadzīgo elastīgumu un pielāgošanas iespējas dažādu *ERIC* atšķirīgā rakstura atspoguļošanai struktūras — vienkopus izvietoti, izkliegti, virtuāli — un pētniecības jomas — sociālās un humanitārās zinātnes, vides zinātnes, enerģētika, bioloģijas un medicīnas zinātnes, materiāli un analītiskās iekārtas, dabaszinātnes un inženierzinātnes — ziņā.

Komisijas dienesti aktīvi līdzdarbojās *ERIC* pieteikumu sagatavošanā, piedaloties valdes sanāksmēs un citās dalībvalstu un asociēto valstu sagatavošanās sanāksmēs, skaidrojot un norādot iespējamus risinājumus un kompromisus problēmām, kuras apsprieda nākamie partneri.

Pēc *ERIC* izveides Komisijas dienestu loma *ERIC* darbā ir ierobežota, jo to reglamentē un vada *ERIC* dalībnieki, ievērojot *ERIC* regulas ierobežojošos nosacījumus, statūtus un īstenošanas noteikumus, kas pieņemti *ERIC* vajadzībām. Komisijas dienesti var rīkoties tikai tādā gadījumā, ja to pieprasa dalībnieki, informējot par problēmām, kas radušās, vai pamatojoties uz *ERIC* regulā paredzēto *ERIC* gada ziņojumu Komisijai.

Ņemot vērā, ka septiņu izveidoto *ERIC* juridiskā adrese ir piecās dažādās dalībvalstīs, un lai veicinātu *ERIC* turpmāku veidošanu, Komisija organizē *ERIC* tīkla sanāksmes, kurās pastāvošie *ERIC* var apmainīties ar labāko praksi un izvirzīt kopīgus jautājumus. Uz šīm sanāksmēm tiek aicināti pārstāvji no *ERIC* komitejas un iespējamiem *ERIC*, kas atrodas pieteikuma iesniegšanas procesa noslēguma posmā. Pirmā *ERIC* tīkla sanāksme notika 2014. gada jūnijā.

6. SECINĀJUMI

Ņemot vērā, ka līdz 2014. gada maijam tika veiksmīgi izveidoti septiņi *ERIC* un līdz 2015. gada beigām plānots izveidot vēl aptuveni 15 *ERIC*, var secināt, ka tiesiskā regulējuma pieņemšana, t. i., to jauno vai modernizēto Eiropas infrastruktūras objektu skaits, kas izmanto *ERIC*, ir uzņēmusi ātrumu un ir veiksmīga. *ERIC* regula ir pierādījusi, ka Eiropas nozīmes pētniecības infrastruktūras veidošanas vajadzībām tā patiešām ir novērsusi plaisu starp tradicionālajām starptautiskajām organizācijām, kuras darbojas uz līgumu pamata, un valstu tiesību subjektiem. To apliecina arī fakts, ka *ERIC* paredzēts izmantot aptuveni divdesmit projektos, kas ietverti *ESFRI* pētniecības infrastruktūras īstenošanas ceļvedī.

Ņemot vērā daudzās kopīgās iezīmes noteikumos par pievienošanu, lēmumu pieņemšanu un tādu jautājumu risināšanu kā atbildība, *ERIC* ir ievērojami uzlabojis dalībvalstu, asociēto valstu un trešo valstu iespējas apsvērt sadarbību vai pievienoties šiem Eiropas pētniecības infrastruktūras objektiem. Komisijas dienesti ir veicinājuši *ERIC* regulas īstenošanas procesu, organizējot un vadot *ERIC* komitejas sanāksmes.

ERIC izveides pieteikuma procedūra un tās izmantošanas vienkāršība vēl ir jāoptimizē, ņemot vērā pieredzi, ko dalībvalstis, zinātnes aprindas un Komisijas dienesti patlaban uzkrāj, cenšoties labāk izprast šā jaunā tiesību instrumenta izmantošanas praktisko ietekmi. Ja Komisijas dienestos, dalībvalstīs un asociētajās valstīs tiks veikti atbilstoši pasākumi, ir sagaidāms, ka procedūras izmantošana gūtās pieredzes rezultātā kļūs aizvien vienkāršāka un procesu varēs optimizēt vēl vairāk, tādējādi paātrinot Eiropas pētniecības infrastruktūras izveidi. Tāpēc šajā posmā Komisija nekādus grozījumus neierosina.

7. RISINĀMIE JAUTĀJUMI UN TURPMĀKIE PASĀKUMI

ERIC izveides pieteikumu iesniegšanas procesos gūtās pieredzes rezultātā *ERIC* dalībniekiem un Komisijas dienestiem būs jārisina vairāki jauni jautājumi. Tie ir saistīti ar praksi dažādās dalībvalstīs, piemēram, to, kā saskaņā ar valsts tiesību sistēmu reģistrēt *ERIC* tirdzniecības kamerā vai citos reģistros, lai *ERIC* varētu atvērt bankas kontus un pieteikties PVN un akcīzes nodokļa atmaksai. Tāpat, tā kā *ERIC* ir publisko struktūru partnerība, daudzos gadījumos ir jāprecizē tā darbinieku statuss, jo tas ietekmēs algas apmēru, ienākuma nodokļa jautājumus un personāla izmaksas.

Ir jāprecizē jautājumi arī attiecībā uz *ERIC* dalībnieku ieguldījumiem natūrā, jo īpaši to, vai par šiem ieguldījumiem *ERIC* var atbrīvot no PVN un akcīzes nodokļa un, ja

var, ar kādiem nosacījumiem. Tas ir būtiski, jo daudzos gadījumos *ERIC* dalībnieki naudas iemaksu vietā dod priekšroku daļējam ieguldījumam natūrā.

Komisijas dienestiem būtu sīkāk jāprecizē jautājums par attiecību starp saimniecisko un nesaimniecisko darbību, jo pieaug pieprasījums pēc pētniecības infrastruktūras darbības novatoriskās un sociālekonomiskās ietekmes, kas pamato dalībnieku veicamos ieguldījumus. Šis jautājums būtu jāskata arī lietpratīgas specializācijas kontekstā attiecībā uz iespējamo atbalstu no reģionālajiem fondiem un uz valsts atbalstu (*ERIC* objektu daļu būvniecībai). Tas ietver arī citus jautājumus, piemēram, kādā veidā *ERIC* var stimulēt jaunu uzņēmumu izveidi no jau esošiem uzņēmumiem, nodot tālāk tehnoloģijas un gūt ienākumus no izstrādātajiem pakalpojumiem, vienlaikus ievērojot prasību par ierobežotu saimniecisko darbību un neapdraudot *ERIC* statusu.

ERIC ir liela nozīme Eiropas pētniecības telpas sadrumstalotības novēršanā, saskaņotā un strukturālā veidā radot pakalpojumus visas Savienības zinātnes aprindām, jo tiek ieviesta pārredzamība attiecībā uz datu vākšanu, piekļuvi datiem un instrumentiem un datu un pakalpojumu uzturēšanu lietotājiem. Tādējādi ne tikai tiek atbalstītas zinātnes aprindas, bet var arī tikt nodrošināta uz pierādījumiem balstīta politikas veidošana veselības aprūpes, vides, sociālās un kultūras politikas jomās. Kopā ar dalībvalstīm Komisija izpētīs iespējamus veidus, kā *ERIC* varētu atbalstīt citu pētniecības infrastruktūru, sniedzot šādus pakalpojumus.

Lai gan *ERIC* izveidē līdz šim ir bijušas iesaistītas 20 dalībvalstis, *ERIC* juridiskās adreses ir koncentrētas tikai dažās no tām. Gatavojoties ieviest jaunus Eiropas pētniecības infrastruktūras objektus, dalībvalstīm un asociētajām valstīm šim jautājumam būtu jāpievērš pienācīga uzmanība, cenšoties ilgtermiņā panākt līdzsvarotāku pārstāvību visā Eiropas Savienībā.

ERIC var būt liela nozīme starptautiskajā sadarbībā, piemēram, ar Āfrikas Savienību, Austrāliju, Krieviju, ASV, Kanādu un ANO vadītām sadarbības organizācijām. Tādēļ šajā sakarā būtu jāatzīmē, ka ESAO Pasaules zinātnes forumā (*GSF*) *ERIC* tiek faktiski uzskatīts par iespējamu modeli izklaidētas starptautiskās pētniecības infrastruktūras izveidei. Attiecībā uz šādu infrastruktūru īpaši būtu jāaplūko jautājums par pārvaldību, juridiskās personas statusu un strīdu izšķiršanu. Komisija vajadzības gadījumā atbalstīs centienus *GSF* vai citas starptautiskas struktūras ietvaros sīkāk izpētīt iespējas vienoties par starptautiskajai pētniecības infrastruktūrai piemērojamo tiesisko regulējumu, kas — tāpat kā *ERIC* Eiropas Savienībā — varētu novērst plaisu starp organizācijām, kuras darbojas uz līgumu pamata, un valstu organizācijām.

Visbeidzot, kā minēts iepriekš, 2013. gadā *ERIC* regula tika grozīta, lai izpildītu asociēto valstu un jo īpaši Norvēģijas prasības balsstiesību ziņā pilnībā atzīt to iemaksas *ERIC*. Komisija rūpīgi uzraudzīs, vai grozījumu ieviešanas rezultātā palielināsies to asociēto valstu skaits, kuras kļūs par *ERIC* uzņēmējvalstīm vai dalībniecēm.